Co-funded by the European Union

AKTIVUJÍCÍ SCÉNÁŘ HODINY
vypracovaný v rámci projektu

„INOVACE V ŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ"

TÉMA:

Boti, trollové a falešné účty – kdo jsou ve skutečnosti šiřitelé informací?
(Rozpoznávání neautentických profilů a automatizované aktivity na síti)

1. Cíle hodiny

Žák:

- ví, co jsou internetoví boti, trollové a falešné účty,
- umí rozpoznat základní znaky neautentických profilů na sociálních sítích,
- rozumí, proč se vytvářejí boti a falešné účty (komerční, politické, propagandistické, manipulační účely),
- dokáže vyjmenovat jednoduché metody ověřování důvěryhodnosti účtu/šiřitele informací,
- rozvíjí kritické myšlení, schopnost analyzovat zdroje a bezpečně používat internet.

2. Cílová skupina

Žáci základní školy

3. Metody výuky

- Brainstorming
- Mini-přednáška s příklady (ukázka screenshotů – falešné profily, aktivita botů)
- Skupinové cvičení – analýza profilů/šiřitelů
- Řízená diskuse
- Individuální reflexe

Co-funded by the European Union

4. Didaktické pomůcky / zdroje

- Počítač, projektor nebo interaktivní tabule
- Screenshoty fiktivních profilů (připravených pro účely hodiny)
- Pracovní listy s otázkami k analýze účtu (profilová data, obsah příspěvků, aktivita, odkazy)
- Stránky a nástroje fact-checkingové a pro analýzu aktivity na síti:
  - Polsko: https://demagog.org.pl
  - Česko: https://manipulatori.cz, https://demagog.cz
  - Slovensko: https://demagog.sk
  - Ukrajina: https://www.stopfake.org/en/news/
  - EU: https://edmo.eu, https://euvsdisinfo.eu
  - Nástroj pro analýzu botů na síti (příklad): https://botometer.osome.iu.edu/

5. Průběh hodiny (45 min)

1. Úvod – je každý šiřitel informací skutečný? (5–7 min)

1. Brainstorming (2 min)

- Učitel požádá žáky o odpověď na otázku:
  „Kdo může publikovat zprávy nebo příspěvky na internetu?“
- Žáci uvádějí své asociace, např.:
  - běžní uživatelé,
  - novináři, média, blogeři, influenceři,
  - firmy, organizace, politické strany,
  - boti (automatické programy),
  - trollové nebo falešné účty vytvořené za určitým účelem.
- Učitel zapisuje odpovědi na tabuli a zdůrazňuje rozmanitost autorů obsahu na síti.

2. Naváděcí otázky k diskusi (2–3 min)

- Patří každý profil na sociálních sítích skutečné osobě?
- Proč by někdo vytvářel falešné účty místo publikování pod vlastním jménem?
- Mohou boti vypadat a psát jako skutečný uživatel?
- Jak víme, že zpráva, kterou vidíme na síti, byla napsána skutečným člověkem?
- Lze plně důvěřovat šiřiteli obsahu jen proto, že jeho účet vypadá „profesionálně“? (Učitel se doptává, zda se žáci setkali s podezřelými účty na síti, např. profily bez fotek, opakujícími se komentáři.)

3. Doplňující informace učitele – rozšířený výklad (3–4 min)

- Ne všichni šiřitelé informací na síti jsou skuteční lidé.

    - Vedle běžných uživatelů existují boti – počítačové programy publikující obsah automaticky.
    - Existují také falešné účty vedené lidmi nebo organizacemi, které se vydávají za skutečné uživatele, ale jejich cílem není rozhovor, nýbrž manipulace.
- Účely vytváření botů a falešných účtů:
    - Reklama a marketing – automaty publikují stovky komentářů podporujících nákup produktů nebo služeb.
    - Propaganda a ovlivňování veřejného mínění – umělé zvyšování popularity příspěvků, podpora politických kampaní nebo očerňování oponentů.
    - Dezinformace – šíření fake news, konspiračních teorií, fám, aby vyvolaly emoce a chaos.
    - Manipulace trendy – boti mohou vytvořit dojem, že určitá zpráva je „populární“, i když ji reálně nikdo nepodporuje.
- Rozsah problému:
    - Odhaduje se, že na populárních sociálních sítích může být 10–15 % aktivních účtů neautentických.
    - Boti umí psát jako lidé, publikovat v různých jazycích a napodobovat lidské chyby, aby byli těžší k odhalení.
- Důležité:
    - Pokud nevíme, kdo je skutečným šiřitelem informací, můžeme uvěřit něčemu, co bylo vytvořeno jen proto, aby nás zmanipulovalo.
    - Falešní šiřitelé mohou měnit veřejné mínění, ovlivňovat volby, finanční rozhodnutí nebo emoce uživatelů.

2. Mini-přednáška: Boti, trollové a falešné účty (10–12 min)

1. Úvod – proč je důležité vědět, kdo je šiřitelem informací? (1–2 min)

- Učitel položí žákům otázku:
  „Víme vždy, kdo skutečně stojí za příspěvkem na internetu? Píše každý komentář reálná osoba?“
- Vysvětlí, že moderní sociální sítě jsou plné účtů vedených lidmi i automaty, které vypadají jako běžní uživatelé, ale mají skryté cíle – manipulační, reklamní, politické nebo propagandistické.
- Pochopení toho, kdo jsou boti, trollové a falešné účty, pomáhá chránit se před manipulací, podvody a dezinformacemi.

2. Internetový bot (3 min)

- **Definice:** počítačový program, který automaticky provádí činnosti na síti – publikuje příspěvky, komentuje, lajkuje nebo sdílí obsah. Může fungovat 24 hodin denně, rychleji než člověk, a masově šířit informace.
- **Druhy botů:**
    - Užitečný: např. boti počasí, informující o kurzu měn, sportovních novinkách.

  - Škodliví: rozesílající spam, odkazy na podezřelé stránky, fake news, vytvářející zdánlivou podporu pro politické ideje či konspirační teorie.
- **Příklad činnosti:** během volebních kampaní v různých zemích byli boti využíváni k šíření tisíců identických příspěvků, aby vznikl dojem, že „všichni“ smýšlí stejně.
- **Otázka pro žáky:** „Znamená počet lajků nebo komentářů vždy, že je obsah populární mezi skutečnými lidmi?“

3. Internetový troll (3 min)

- **Definice:** osoba (někdy placená, jindy jednající z vlastní vůle), jejímž cílem je provokovat, urážet a rozeštvávat lidi na internetu.
- Troll se často tváří jako běžný uživatel, ale jeho příspěvky mají vyvolat emoce: vztek, strach, pohoršení.
- **Znaky činnosti trolla:**
  - provokativní otázky a urážlivé komentáře,
  - zesměšňování ostatních, překrucování jejich slov,
  - používání lží nebo polopravd k vyvolání chaosu.
- **Proč jsou trollové problém?**
  - rozbíjejí věcné diskuse,
  - mohou šířit fake news nebo propagandu,
  - vyvíjejí tlak na uživatele a odrazují je od vyjadřování vlastního názoru.
- **Otázka pro žáky:** „Setkali jste se někdy s komentářem na síti, který měl zjevně jediný cíl – vyprovokovat hádku?“

4. Falešný účet (3–4 min)

- **Definice:** profil vytvořený osobou nebo organizací, který se vydává za skutečného uživatele, ale slouží k manipulaci veřejného mínění, reklamě či někdy k podvodům (např. získávání osobních dat).
- **Typické varovné signály:**
  - chybí skutečná fotografie (nebo je použita stocková, z internetu),
  - podivné jméno účtu, např. řetězec náhodných číslic,
  - málo přátel nebo sledujících, chybějící interakce,
  - masové publikování stejného obsahu na různých skupinách či stránkách,
  - sdílení odkazů na neznámé či pochybné zdroje.
- **Příklad činnosti:** falešné účty mohou být tvořeny proto, aby uměle zvýšily podporu určité ideje (např. stovky komentářů chválících konkrétního politika nebo kritizujících jeho oponenta).

5. Proč se vytvářejí boti, trollové a falešné účty? (2–3 min)

- **Manipulace veřejným míněním:** zejména během volebních kampaní – vytváření iluze „většinové podpory“.
- **Propaganda:** posilování konspiračních teorií, šíření dezinformací v době společenských krizí nebo informačních válek.

- **Reklama a marketing:** vydávání se za „běžné zákazníky“ chválící produkt nebo kritizující konkurenci.
- **Šíření chaosu a nepřátelství:** podněcování konfliktů mezi skupinami, prohlubování rozdělení a emocí.
- **Podvody:** získávání osobních dat, odkazy na falešné stránky kradoucí informace o uživatelích.

6. Shrnutí – jak se bránit? (1 min)

- Nedůvěřovat každé zprávě jen proto, že je populární nebo často komentovaná.
- Zkoumat, kdo je autorem obsahu – profil, historie aktivity, zdroje informací.
- Používat nástroje k analýze botů a falešných účtů, např. Botometer.
- Pamatovat, že část diskusí na síti může být uměle vytvářena, a ne pocházet od skutečných lidí.

3. Skupinové cvičení – „Skutečný nebo falešný šiřitel?“ (15–20 min)

Cíl cvičení

- Naučit žáky analyzovat internetové profily z hlediska jejich důvěryhodnosti.
- Upozornit na znaky falešných účtů, botů a trollů.
- Ukázat, že ne každý účet na internetu je tím, za koho se vydává, a jak to prakticky ověřit.

Průběh cvičení – krok za krokem

1. Rozdělení do skupin (1 min)

- Třída se rozdělí na 3–5 týmů po 3–4 osobách.
- Každá skupina obdrží sadu 3 fiktivních profilů (výtisky, slidy nebo připravené plakáty):
    - **Profil A – autentický uživatel:** normální fotografie, rozmanité příspěvky, interakce s ostatními, přirozený jazyk.
    - **Profil B – bot:** opakující se komentáře, chybějící fotografie nebo obecný obrázek, publikace nepřirozeně rychlým tempem.
    - **Profil C – falešný troll:** urážlivý či provokativní obsah, žádné skutečné údaje, často odkazy na podezřelé stránky.

Profil A – Autentický uživatel

Co-funded by the European Union

Jméno a příjmení: Anna Kowalska
Profilová fotka: selfie v parku, usměvavá, přirozené světlo
Popis v profilu: „Milovnice cestování, knih a dobré kávy ☕📚✈️“
Poslední příspěvky:

1. Fotka z výletu do Gdaňsku – popis: „Úžasný víkend u moře 💙“ (25 lajků, 6 komentářů od přátel).
2. Sdílení článku o nových knihách v městské knihovně – komentář: „Už vím, co si půjčím!“
3. Fotka kávy z kavárny, označení kamarádky: „Díky za setkání, Kasi!“

Aktivita:

- Komentuje přátelům narozeniny („Všechno nejlepší, Petře!“).
- Odpovídá na komentáře.
- Publikuje průměrně 2–3× týdně.
- Příspěvky se týkají různých témat – cestování, koníčky, každodennost.

Profil B – Bot

Uživatelské jméno: @info_news_fast
Profilová fotka: ikona zeměkoule v modré barvě (stock).
Popis v profilu: „Nejnovější zprávy 24/7“
Poslední příspěvky:

1. 5 příspěvků během 2 minut – každý tentýž článek s odkazem, jen jiný titulek.
2. Komentáře pod náhodnými posty: „Podívej se sem >> [link]“, „Neuvěřitelné, uvidíš sám!“ – bez vazby k obsahu.
3. Sdílení obsahu výhradně z jedné webové stránky.

Aktivita:

- Publikace v různých denních i nočních hodinách nepřirozeně rychlým tempem.
- Žádná interakce s ostatními – nulové odpovědi na komentáře.
- Žádné osobní fotografie, žádné příběhy.

Profil C – Falešný troll

Uživatelské jméno: @Pravda_bez_cenzury
Profilová fotka: rozmazaná tvář v kapuci.

Popis v profilu: „Říkám, jak to je. Ne pro naivní.“
Poslední příspěvky:

1. Urážlivý komentář pod fotkou známé osoby: „Tvoje místo je ve vězení!“
2. Odkaz na podezřelou stránku: „Skutečná fakta, která v médiích neuvidíš [link]“.
3. Provokativní příspěvek: „Kdo ještě věří této propagandě? Probuďte se!“

Aktivita:

- Často používá CAPS LOCK, emotikony 😡 🩸.
- Komentáře útočné a vyvolávající hádky.
- Chybí skutečné osobní údaje a fotky.
- Publikuje 1–2× denně, ale na mnoha místech současně.

2. Pomůcka – „Karta varovných signálů“ (5 min)
Každá skupina dostane kontrolní list se seznamem signálů, které mohou naznačovat neautentický profil:

Karta varovných signálů – Je účet skutečný?

Nr	Varovný signál	Označ (✓ / ✗)
1	Chybí profilová fotka nebo fotka z internetu (stocková, slavné osoby)	
2	Podivné uživatelské jméno (řetězec číslic, náhodné znaky)	
3	Žádné informace o vlastníkovi (bio, bydliště, datum založení účtu)	
4	Velmi málo přátel/sledujících nebo samé podezřelé účty	
5	Opakování stejných komentářů na různých místech	
6	Publikace v nepřirozeně krátkých intervalech, 24/7	
7	Odkazy vedoucí na neznámé nebo pochybné stránky	
8	Jazyk plný agrese, provokací, urážlivých hesel	
9	Žádná interakce s ostatními uživateli (nikdo neodpovídá, žádné reakce)	
10	Obsah výhradně na jedno téma, žádná rozmanitost (např. jen politika)	

(Úkolem skupiny je analyzovat každý profil pomocí této karty a označit varovné signály.)

3. Analýza profilů (7–8 min)

- Skupina prohlíží profil a vyplňuje tabulku, co je důvěryhodné a co podezřelé.
- Odpovídá na otázky:

1. Jaké varovné signály se v profilu objevují?
2. Je profil autentický, bot nebo falešný troll?
3. Jak lze ověřit důvěryhodnost tohoto účtu (např. vyhledat fotku v Google Images, prověřit odkazy, porovnat komentáře)?

Tabulka k vyplnění:

Název profilu	Co vypadá důvěryhodně?	Co je podezřelé?	Jak to ověřit?
Profil A			
Profil B			
Profil C			

4. Prezentace výsledků (4–5 min)

- Každá skupina představí své závěry během 2–3 minut.
- Učitel zapisuje na tabuli nejčastější „červené vlajky“ falešných šiřitelů a vytváří společný seznam třídy.

Závěrečné závěry

- Ne každý šiřitel na síti je tím, za koho se vydává.
- Falešné účty mohou vypadat velmi realisticky, ale prozrazují je určité vzorce chování.
- Než uvěříme informaci na síti nebo ji sdílíme, stojí za to prověřit, kdo je jejím autorem a zda účet působí autenticky.

4. Diskuse: Jak rozpoznat falešného šiřitele na síti? (8–10 min)

Cíl diskuse

- Rozvíjet schopnost kritického myšlení a analýzy obsahu na sociálních sítích.

- Uvědomit si, že falešné profily, boti a trollové mohou vypadat velmi důvěryhodně a jejich cílem je manipulace, provokace nebo šíření dezinformací.
- Vytvořit zásady bezpečné reakce na podezřelé účty a komentáře.

1. Otázky pro žáky (rozšířené)

1. Je snadné odlišit skutečný účet od falešného?

- Co způsobuje, že profil působí důvěryhodně na první pohled?
- Svědčí vzhled profilu vždy o tom, že šiřitel je skutečný?

2. Jaké varovné signály mohou ukazovat na falešného šiřitele?

- (odkaz na seznam z předchozího cvičení: chybějící fotka, podivné jméno, málo přátel, opakování příspěvků, odkazy na neznámé stránky, žádná interakce).
- Setkali jste se s takovými profily na síti?

3. Proč jsou boti a trollové účinní při šíření fake news?

- Znamená počet komentářů, lajků a sdílení vždy, že je něco pravdivé?
- Jak funguje „efekt davu“ na internetu – věříme snáze, když vidíme stovky podobných příspěvků?

4. Jak můžeme ověřovat důvěryhodnost účtu, než uvěříme jeho obsahu?

- Lze ověřit profilovou fotku (např. vyhledávačem obrázků)?
- Lze zjistit, odkdy účet existuje a jaké měl předchozí aktivity?
- Proč je důležité porovnat informace v jiných zdrojích?

5. Měli bychom reagovat na provokativní komentáře na síti?

- Má smysl diskutovat s trollem, nebo tím jen „přikrmujeme“ konflikt?
- Jak lze reagovat bez vstupu do zbytečných hádek? (např. nahlásit, ignorovat, zablokovat).

2. Doplňující prohlubující otázky

- Může bot předstírat skutečnou osobu publikováním fotek a krátkých komentářů?
- Jak odlišit skutečné emoce člověka od uměle naprogramovaných reakcí bota?

- Setkali jste se se situací, kdy více účtů psalo totéž během krátké doby? Jak to ovlivnilo váš dojem o dané informaci?

3. Modelová situace k analýze (volitelně)

Učitel ukáže krátký úryvek fiktivní online diskuse:

- 5 různých účtů komentuje článek identickým způsobem: „To je vina politiků! Musíme je odstranit!“
- Po kliknutí na profily je vidět: žádné fotky, podivná uživatelská jména, žádné předchozí příspěvky.

Otázky pro žáky:

- Co může ukazovat, že jde o falešné šiřitele?
- Může taková opakovatelnost komentářů změnit naše vnímání tématu?
- Jak můžeme zjistit, zda za těmito účty stojí skuteční lidé?

4. Pokyny pro učitele

- Povzbuzuj k uvádění konkrétních příkladů ze života žáků (bez zveřejňování osobních údajů či názvů profilů).
- Ujisti se, že žáci chápou, že ne každá anonymita na síti znamená falešného šiřitele – důležitá je analýza chování účtu, nikoli jen skrytí jména.
- Zdůrazni, že není vhodné slepě věřit popularitě příspěvku – boti a trollové mohou uměle vytvářet „módní témata“.

5. Shrnutí diskuse (2 min)

- Na internetu není každý šiřitel tím, za koho se vydává – může to být bot, troll nebo falešný profil působící za určitým účelem.
- **Nejdůležitější zásady:**
    1. Ověřuj profil: fotku, historii příspěvků, opakovatelnost obsahu, odkazy.
    2. Mysli kriticky – počet komentářů a lajků neznamená pravdu.
    3. Nekrm trolly – nevstupuj do nesmyslných konfliktů, podezřelé účty nahlas nebo blokuj.
    4. Ověřuj informace z více zdrojů, než jim uvěříš nebo je nasdílíš.

5. Shrnutí a reflexe (7 min)

- Žáci dokončí věty:
  - „Dnes jsem pochopil/a, že ne každý šiřitel informací…“
  - „Nejsnáze lze poznat falešný účet podle…“
  - „Než uvěřím zprávě, ověřím…“
- Na flipchartu vznikne společný seznam: **„Jak se chránit před boty a trolly?“**
  - kontroluji fotky a údaje profilu,
  - dívám se na historii příspěvků a aktivitu,
  - ověřuji informace v nezávislých zdrojích,
  - nereaguji impulzivně na provokace,
  - používám nástroje k analýze botů (např. Botometer).

6. Slovník pojmů

Pojem	Definice
Internetový bot	Počítačový program publikující obsah nebo reakce na síti automaticky, často hromadně.
Troll	Osoba záměrně vyvolávající hádky, konflikty a emoce na síti, často za účelem zisku nebo propagandy.
Falešný účet	Profil vydávající se za skutečného uživatele, vytvořený za účelem manipulace, podvodu nebo reklamy.
Automatizovaná aktivita	Publikace velkého množství podobného obsahu v krátkém čase boty nebo falešnými účty.
Šiřitel informací	Osoba, organizace nebo systém, který vytváří a šíří obsah na internetu.

7. Metodický průvodce pro učitele

1. Příprava hodiny

- **Výběr materiálů:**
  - Vol vybavené nebo mezinárodní příklady profilů, diskusí a příspěvků, aby se předešlo sporům spojeným s místní politikou nebo osobními situacemi žáků.
  - Materiály by měly být vizuálně realistické, ale neměly by obsahovat skutečné osobní údaje.
  - Připrav sadu 3–6 fiktivních profilů (autentický, bot, troll), obsahujících ukázkové příspěvky, komentáře, profilové fotografie, aby bylo cvičení praktické.
- **Formát materiálů:**

- Screenshoty (nebo jejich imitace) z různých platforem (Facebook, Twitter/X, Instagram, internetová fóra).
- Textové příspěvky, memy, krátké konverzace, odkazy na stránky – aby byly ukázány různé formy aktivity falešných účtů.
- „Kartu varovných signálů“ pro analýzu důvěryhodnosti profilů – jako podporu pro žáky.

2. Způsob vedení hodiny

- **Úvod:**
  - Začni otázkami vyvolávajícími zvědavost („Je každý profil na síti skutečná osoba?“).
  - Pokud žáci uvádějí příklady ze skutečných situací (např. setkali se s trollem), neanalyzuj je osobně – použij je pouze jako obecné příklady mechanismu.
- **Práce ve skupinách:**
  - Ujisti se, že každý účastník má přidělenou roli (např. osoba čtoucí profil, osoba doplňující tabulku, osoba prezentující výsledky), aby byla zajištěna aktivní účast všech.
  - Připomínej, že cílem je naučit se rozpoznávat vzorce, nikoli hodnotit konkrétní lidi.

3. Moderování diskuse

- Klaď pomocné otázky:
  - „Co způsobuje, že profil působí podezřele?“
  - „Může jít o činnost bota? Proč?“
  - „Jak lze zjistit, kdo skutečně stojí za tímto účtem?“
- Zdůrazňuj, že hranice mezi skutečným a falešným šiřitelem je často jemná – ne vždy lze mít 100% jistotu bez dalších nástrojů.
- Vyhýbej se zesměšňování chybných odpovědí – ukaž, že pochybnosti jsou přirozené a každý se může mýlit.

4. Bezpečná atmosféra ve třídě

- Pamatuj, že někteří žáci mohli být v minulosti obětí trollingu, kyberšikany nebo falešných profilů.
- Dbej na to, aby hodina byla prostorem podpory, nikoli obviňování za chyby při rozpoznávání falešných šiřitelů.

- Povzbuzuj k otázkám – „lépe se zeptat, než slepě důvěřovat“.

5. Výchovný cíl hodiny

- Vytvářet u žáků návyk:
  1. Ověřovat autora informace (profil, historii příspěvků, důvěryhodnost zdrojů).
  2. Nenechat se ovlivnit počtem lajků či komentářů, protože mohou být generovány automaticky.
  3. Nerozhodovat impulzivně (např. nesdílet zprávu, nereagovat agresivně na provokace), dokud si nejsou jisti, kdo je šiřitelem.

6. Možná rozšíření hodiny

- **Mini-projekt na doma:** žáci vyhledají na síti skutečné příklady podezřelých profilů (bez zveřejňování osobních údajů) a analyzují je ve třídě podle varovných signálů.
- **Vzdělávací plakát:** společná tvorba seznamu „10 způsobů, jak rozpoznat falešného šiřitele na internetu“.
- **Krátká vzdělávací hra:** „Bot nebo člověk?“ – učitel ukazuje příklady příspěvků a žáci hádají, zda jde o bota, trolla nebo skutečného uživatele, a zdůvodňují svou odpověď.

7. Doplňkové materiály

- **Stránky pro ověřování a analýzu účtů:**
  - https://botometer.osome.iu.edu – analýza pravděpodobnosti, že účet je bot (angličtina).
  - https://edmo.eu – Evropské digitální mediální observatorium.
  - https://demagog.org.pl – ověřování informací v Polsku.
  - https://stopfake.org – analýzy falešných informací v ukrajinském prostoru.

8. Vzdělávací a fact-checkingové zdroje

- **European Digital Media Observatory (EDMO)**
  https://edmo.eu
- **EUvsDisinfo – European External Action Service**
  https://euvsdisinfo.eu
- **Demagog.org.pl (Polsko)**
  https://demagog.org.pl

Projekt spolufinancovaný Evropskou unií

Co-funded by the European Union

- **Manipulátoři.cz (Česko)**
  https://manipulatori.cz
- **Demagog.cz (Česko)**
  https://demagog.cz
- **Demagog.sk (Slovensko)**
  https://demagog.sk
- **StopFake.org (Ukrajina)**
  https://www.stopfake.org/en/news/
- **Botometer (USA, nástroj pro analýzu botů)**
  https://botometer.osome.iu.edu/

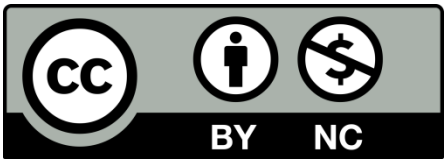

Projekt spolufinancovaný Evropskou unií